

1.
Kwestionariusz

REFERAT
HISTORICZNY

10.11.1943R.

3745325

Jan Bernatowicz st. sta. urodz. w roku 1908. Wzrost 175 cm. Wzrosty do niewoli ok. 17.5.1939r. w m. Koszów i wywieziony do kopalni rudy żelaznej "Kaganowicza" w Krzywym Rogu. Do pracy prowadzono pod eskortą przez za pracę gwałcono jak robotnikom Związku Socjalistycznego. Mieszkalismy w barakach za drutem kolczastym, szkodliwie było oddalać się, przez utrzymanych często, Korzystalismy często z kąpieli i mieliśmy opiekę lekarską

W końcu m-cia maja 1940 roku, wywieziono nas na pociągu, na ludową toru kolejowego Łódź-Warszawa. Później w "Kotornie" idąc na czelę, składający się z 350-400 ludzi musieliśmy ludować na każdym postoju pracy, co ras to nowe ziemianki. Baraki, na podnośnych kolumnach, w których było mrozo, brudno i ciemno, to nie mieliśmy żadnego światła. Przekazywano łazienki i mydła oraz opieki lekarskiej. Środków higienicznych nie było żadnych i mroza setki tysięcy pieszo z Turmorcami na plecach, setki kilometrów, przez bagna i lasy, głodni i obolali. Na postojach pracy zmuszano wytrabiać niemożliwe normy do wykonania, rezultatem czego by-

Ło-300 gramów chleba, 1 litr owsianki lub zacierki
bez soli, "Kawec" i groźba oddania pod sąd.
Zwykle w powyższych warunkach, szerzyły się
choroby i śmiertelność wśród nas jeńców i na
Kazolyni z postojów zostawialiśmy zmarłych
Kolegów. Kolumna nie posiadała lekarza
którego zastęp. jedynie technik dewlustyyczny
a nie mając leków mało mógł pomóc
swoim Kolegom. Zwolniony zostałem na
skutek amnestii i wstąpiłem do Armii
Polskiej w sierpniu 1941 roku.

Jan Berwałowicz